

Kalandozás a Don kies partján (2.)

2012 július 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Riport. Rendezett parkocsksa, világháborús ágyú és szemmel láthatóan nagy becsben tartott temet? okozott meglepetést Otticsihánál.

Tegnap számunkban éppen Uriv határában jártunk, célszer? tehát onnan folytatni a sétát. A forrástól gyalogosan

tartunk a hajdani frontvonal felé. A levegőt számoçaillat tölti be – a magyarok szorgosan hajolgatnak, szedegetik a gyümölcsöt, és nem mellékesen gyűjtögetik a háború relikviáit. Itt egy éles szél? repesz, amott egy hazai világítógránát elhasznált feje, katonai nadrággomb, gázálcalkatrész, arrébb sárga rézhüvelyek hevernek szerteszét. Utóbbiak egyenesen az út felszínén kelletik magukat.

De találni a földszáv mellett az Állami Hadianyaggyárban készített éles!szert is. Ezt az ember legfeljebb megnézi, de nem teszi el. Hiába a kísértés, ez ügyben Oroszországban sem viccelnek.

A Don folyó az urivi templomdombról nézve – a halmot hajdan két templom koronázta, amelyek mára eltűntek
(Fotó: Vörös Szabolcs)

Üres a domb

Közbevetőleg érdemes megjegyezni, hazaindulásunk előtt – megmagyarázhatatlan belső indíttatásból – az összes hüvelyt eldobtuk, és mint kiderült, jól tettük, mert az ukrán határ?rizeti szervek képviselői alaposan szétpakolták a csomagjainkat. Jobb, hogy nem kellett magyarázkodnunk. Balra erdő, előttünk lefelé hajló, főtengerrel borított domb, messze ott fénylik a Don. A szabad kilátást egy felújítás alatt álló templom akasztja, a falak körül közép-ázsiai munkások serénykednek. A helyi viszonyokban jártas túratársunk elárulja, Oroszthonban az építkezéseken döntő részt a nemrég függetlenedett déli államokból érkezetteket alkalmaznak.

Be akarunk menni, ám egy férfi határozottan elénk áll. Tilos – ismétli többször is. Csak akkor léphetünk be, ha a pápa rábólint. A pápáért és az engedélyért Urivba kellene leugrani, amelynek házai puskalövésnyi távolságból integetnek felénk. Kis tanakodás után lemondunk a lehetőségről. A közép-ázsiaiak csodálkozva néznek ránk, egyikük rákérdez: „Kak tvojá naciájá?” Venger – megy a felelet. Bólogatnak, szép napot, minden jót kívánnak szívből, elvégre rokonok vagyunk – mondják. Gyalog sétálunk vissza a kisbuszig. Kolja, a sofőr újabb fél kilogramm repeszt gyűjtött, ha így megy tovább, leszakad a táskám, mire visszaérek Budapestre. Beszállunk, a jármű fölöttykölődik velünk Uriv legendás dombjának a tetejére, oda, ahol a magyar bakák csak ideig-óráig tudtak megkapaszkodni hetven évvel ezelőtt. A me?holdfelvételeken tökéletesen kitűnik, hogy itt és ott állt a két épület, lefelé pedig kertes házak – mutat a település felé Almási Sándor, a túra egyik résztvevője. A halmot vörös csillagos házsi emlékmű koronázza. A helységet odalent patak völgy vágja ketté, a tőlünk négyszáz méterre álló iskolában állítólag szép kollekció látható hazai vonatkozású katonai emlékekből. Megnézni sajnos most nem lehet, mert a vakáció okán lakat?rködik az ajtón.

Hátborzongás

A visszaemlékezések szerint az úgynevezett ottcsihai erdőt annyira szétl?tte a támadók tüzérsege, hogy a szemlélt? tábornokok fizikai képtelenségnek ítélték, hogy abban bárki életben maradjon. Ennek ellenére soha nem tudták elfoglalni a szovjett?l. A voronyezsi roncskutatók egyike, Viktor fejével int, mutatja, merről jöttek a magyar harckocsik. Hét évtizede napraforgó, most kukorica terem a parcellán. Kiderül, a hantok között seregnyi ponton lehet találni páncélosalkatrészt. Hátborzongató érzés és lehetőség: ha az ember utánakutat elméjében mindannak, amit ezen ütközetekről olvasott, kis szerencsével akár a szóló tankok személyzetét is beazonosíthatná. Kár tagadni, itt valóban megérinti a történelem.

Egy másik erdőben szintén lehetőség adódik a múlt átélésére. A nyírfák között lövészárkok szaladnak, némelyik még mellig ér, ha az ember leáll a fenekére. Tárgyak hevernek szerteszét, csak az avart és a fák halott, elhullajtott ágait kell leseperni róluk. Itt állt a lövész, amarra aknavető okádhatta gyilkos terhét az ellenre – magyarázza Lippai Péter ezredes, a Bocskai Lövészdandár parancsnokhelyettese.

Most madárdal szól, nincs sivítás.

Szláva a helyi viszonyokat jellemezve fölvilágosít, a tavasszal egy magyar géppuskás gödrébe botlottak Uriv mellett. Mindent úgy találtak, ahogy gazdája hagyta. A sorozatlöv? fegyver, a bele való l?szer, a honvéd személyes tárgyai ott hevertek a fedezékül fölhalmozott dombocska peremén. Ha nem lenne róla fotó, hajlamos lennék a mesék világába utalni az egészet. Hiszen nagyon rég vége a háborúnak.

Ima a h?sökért

Irgalmatlan meleg van, az ember kis híján elpanaszkodja magát, ám végül mindig csöndben marad. Talán a többiek is ugyanazt érzik, mint jómagam, talajtalan lenne nyekeregni. Ha a katonák kibírták a vászonruhákban, cipelve a nehéz felszerelést és az egyéb személyes holmijukat, magunk miért nyavalyognánk?

Miközben ezen morfondírozunk, bekanyarodunk az ottcsihai erdőbe. Kis tisztás rekeszti utunkat, közepén újabb emlékmű, 1944-ben gyártott páncéltörő ágyúval, földbe lelőrángatott rozsdás, golyó- és repeszütötte rohamsisakokkal, az acélharangokba halmozott, elnémult tárgyakkal. Nálunk tíz perc alatt lába kelne a fémnek, itt senkinek nem jut eszébe bűnös szándékkal hozzányúlni. Az orosz hősöknek nyughelyet adó sírkert rendezett, széle gondosan lekaszált, pedig a települések messze esnek tőle, s csak rossz földút vezet hozzá.

Szláva elmondja, ha valahol csontokat szánt ki az eke, és azokat jelek – személyi azonosítók, ruhafoszlányok, gombok – híján nem képesek nemzethez kötni, akkor ide hozzák a maradványokat. Arrébb lépek, keresztet vetek, görög katolikusként fordítva. Kolja sofőrünk elkapja a mozdulatot, kérdően néz rám. Nem szólok semmit. Valami csípi a szemem...

(folytatjuk)

Lázin Miklós András - magyarhirlap.hu

Ajánló